

32001D0235

L 85/13

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

24.3.2001

NÕUKOGU OTSUS,
8. märts 2001,
Türgi Vabariigiga loodavas ühinemispartnerluses sisalduvate põhimõtete, prioriteetide, vahe-eesmärkide
ja tingimuste kohta
 (2001/235/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega võtta ühinemiseelse abi suhtes asjakohaseid meetmeid.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 26. veebruari 2001. aasta määrust (EÜ) nr 390/2001 Türgile ühinemiseelse strateegia raames antava abi ja eelkõige ühinemispartnerluse loomise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 2,

(4) EÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu otsustas, et Türgi ühinemispartnerluse elluviimist jälgivad vajaduse korral assotsieerumislepinguga määratud institutsioonid.

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

(5) Komisjoni 2000. aasta korralises aruandes esitati objektiivne analüüs Türgi liikmesriigiks saamiseks tehtavate ettevalmistuste kohta ning toodi välja terve rida prioriteetseid valdkondi, mille osas on vaja veel tööd teha.

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kinnitas Helsingis: "Türgi on kandidaatriik, kelle eesmärk on ühineda liiduga samade kriteeriumide alusel mis teisedki kandidaatriigid. Olemasolevale Euroopa strateegiale tuginedes saab Türgi nagu teisedki kandidaatriigid oma reformide kiirendamiseks ja toetuseks abi ühinemiseelsest strateegiast." Strateegia kõige olulisema joonena luuakse ühinemispartnerlus eelmiste Euroopa Ülemkogu kohtumiste järelduste alusel.

(6) Liikmesriigiks saamise ettevalmistamisel peaks Türgi *acquis'* ülevõtmiseks koostama siseriikliku programmi. Nimetatud programm peaks sisaldama ühinemispartnerluse raames sätestatud prioriteetide ja vahe-eesmärkide saavutamise ajakava,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

(2) Määruses (EÜ) nr 390/2001 sätestatakse, et nõukogu teeb komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse Türgile esitatavate ühinemispartnerluses sisalduvate põhimõtete, prioriteetide, vahe-eesmärkide ja tingimuste ning selles edaspidi tehtavate oluliste muudatuste kohta.

Vastavalt määruse (EÜ) nr 390/2001 artiklile 2 on Türgiga loodavas ühinemispartnerluses sisalduvad põhimõtted, prioriteedid, vahe-eesmärgid ja tingimused sätestatud lisas, mis moodustab käesoleva otsuse lahutamatu osa.

Artikkel 2

(3) Ühenduse abi andmise eelduseks on olulistest eeltingimustest kinnipidamine ja edusammud Kopenhaageni kriteeriumide täitmisel. Kui mõni oluline eeltingimus on täitmata,

Ühinemispartnerluse elluviimist jälgivad vajadusel assotsieerumislepinguga määratud institutsioonid läbi nõukogu pädevate organite, kellele komisjon esitab korrapäraselt aruandeid.

⁽¹⁾ EÜT L 58, 28.2.2001, lk 1.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Brüssel, 8. märts 2001

Nõukogu nimel

eesistuja

K. LARSSON

LISA

TÜRGI: ÜHINEMISPARTNERLUS 2000

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Ülemkogu Helsingi kohtumisel (10.–11. detsembril 1999. aastal) tervitati Türgis aset leidnud positiivseid muutusi ning riigi kavatsust jätkata reforme Kopenhaageni kriteeriumide täitmiseks. Türgi on kandidaatriik, kelle eesmärk on ühineda liiduga samade kriteeriumide alustel mis teisedki kandidaatriigid.

Euroopa Ülemkogu otsustas Helsingi kohtumisel, et ühinemispartnerlus luuakse "eelmistele Euroopa Ülemkogu kohtumiste järeldest alusel". Ühinemispartnerluses sisalduvad prioriteedid, millele ühinemissettevalmistuste käigus liikmesriigi poliitilisi ja majanduslikke kriteeriume ja kohustusi ning *acquis'* ülevõtmiseks loodavaid siseriiklikke programme silmas pidades tuleb keskenduda.

Luksemburgi kohtumisel detsembris 1997 kinnitas Euroopa Ülemkogu, et ühinemispartnerlus muutub tõhustatud ühinemiseelses strateegias keskseks teguriks, koondades kogu kandidaatriikidele antava abi ühtsesse raamistikku. Sel viisil suunab EL abi iga kandidaatriigi konkreetsetele vajadustele, aidates nii üle saada ühinemisega seotud raskustest.

Kooskõlas selle lähenemisega tegi komisjon 26. juulil 2000. aastal ettepaneku võtta vastu määrus ühtse raamistiku loomiseks, mille eesmärgiks oleks Türgile ELi ühinemiseelse abi andmise koordineerimine ning eelkõige ühinemispartnerluse loomine. See Türgi raammäärus on välja töötatud kümne Kesk- ja Ida-Euroopa kandidaatriigi jaoks välja töötatud määruse (nõukogu määrus (EÜ) nr 622/98 (EÜT L 85, 20.3.1998, lk 1)) eeskujul.

Esimene ühinemispartnerlus sätestatakse nõukogu määruses Türgiga ühinemispartnerluse loomise kohta. Komisjon teeb ettepaneku ühinemispartnerluse kohta pärast Türgiga nõu pidamist nõukogu kehtestatud põhimõtete, prioriteetide, vahe-eesmärkide ja tingimuste alusel. Komisjon võtab arvesse 2000. aasta korralises aruandes esitatud analüüsi Türgi liikmesriigiks saamisest tehtud edusammude kohta.

2. EESMÄRGID

Ühinemispartnerluse eesmärgiks on sätestada ühtses raamistikus Türgi liikmesriigiks saamise ettevalmistamisel tehtud edusamme puudutavas komisjoni 2000. aasta korralises aruandes välja toodud lisatähelepanu vajavad prioriteetsed valdkonnad, nende prioriteetide elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid ning antava abi tingimused. Ühinemispartnerlus on aluseks paljudele poliitilistele vahenditele, mida kasutatakse kandidaatriikide abistamisel liikmeks saamise ettevalmistamisel. Türgi peaks nimetatud ühinemispartnerluse alusel võtma aasta lõpuks vastu siseriikliku programmi *acquis'* ülevõtmiseks. Programm pole partnerluse lahutamatu osa, kuid seal sisalduvad prioriteedid peaksid sellega ühilduma.

3. PÕHIMÕTTED

Iga kandidaatriigi jaoks määratud peamised prioriteetsed valdkonnad on seotud riigi suutlikkusega võtta kohustusi Kopenhaageni kriteeriumide täitmisel, mille kohaselt on liikmeks saamiseks vaja, et:

- kandidaatriik oleks saavutanud demokraatlike institutsioonide stabiilsuse, loonud õigusriigi, taganud inimõigused ning vähemuste austamise ja kaitse,
- riigis oleks toimiv turumajandus ning riik oleks valmis toime tulema liidusisese konkurentsi ja turujõududega,
- riik oleks võimeline kandma liikmeks olemisest tulenevaid kohustusi, kaasa arvatud kinni pidama poliitilise, majandus- ja rahaliidu eesmärkidest.

Madridi kohtumisel rõhutas Euroopa Ülemkogu kandidaatriikide vajadust kohandada oma haldusstruktuure, et tagada ühenduse poliitika harmooniline toimimine pärast ühinemist. Luksemburgi kohtumisel rõhutas Euroopa Ülemkogu, et *acquis'* kaasamine õigusaktidesse on vajalik, kuid mitte piisav; on vaja tagada, et seda ka tegelikult ellu viiakse.

Helsingi kohtumisel kinnitas Euroopa Ülemkogu, et ühinemisprotsess, mille ühtsesse raamistikku kuulub praegu 13 kandidaatriiki, on oma olemuselt kõikehõlmav. Kõik kandidaatriigid osalevad ühinemisprotsessis võrdsetel alustel. Euroopa Ülemkogu nentis, et kandidaatriigid peavad jagama lepingutes sätestatud Euroopa Liidu väärtusi ja eesmärke. Sellega seoses tõi Euroopa Ülemkogu näitena välja vaidluste rahumeelse lahendamise kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtetega ning kannustas kandidaatriike lahendama suuremaid piiritülisid ja muid sellega seotud probleeme. Kui see neil ei õnnestu, peaksid kandidaatriigid suunama vaidlusküsimuse mõistliku aja jooksul Rahvusvahelisele Kohtule.

Euroopa Ülemkogu otsustas ka, et hiljemalt 2004. aasta lõpuks vaatab ta üle kõik suuremate vaidlustega seotud situatsioonid, eelkõige need, mis võivad anda tagasilöögi ühinemisprotsessile, et aidata kaasa lahenduste leidmisele Rahvusvahelise Kohtu kaudu.

Lisaks rõhutas Euroopa Ülemkogu, et Türgi saab oma reformide, kaasa arvatud intensiivistatud poliitilise dialoogi kiirendamiseks ja toetamiseks abi ühinemiseelsest strateegiast, kusjuures rõhk on ühinemiseks vajalike poliitiliste kriteeriumide täitmisel, eelkõige inimõigustel ning Helsingi järelduste lõikes 4 ja lõike 9 punktis a esitatud probleemidel; Euroopa Liit julgustab Türgit koos kõigi pooltega toetama ÜRO peasekretäri jõupingutusi jõuda kõiki pooli rahuldava lahenduseni Küprose probleemi osas.

4. PRIORITEEDID JA VAHE-EESMÄRGID

Komisjoni korralistes aruannetes on rõhutatud jõupingutuste ulatust, mida kandidaatriigid peavad ühinemiseks valmistumisel teatud valdkondades veel tegema. Sellises olukorras on vaja määratleda prioriteetide osas vaheetapid, kusjuures iga etapi puhul tuleb koostöös asjaomase riigiga paika panna täpsed eesmärgid, mille saavutamist oleneb antava abi ulatus, mõnede riikidega juba käimasolevate läbirääkimiste edukus ning uute läbirääkimiste alustamine teiste riikidega. Ühinemispartnerluse prioriteetid ja vahe-eesmärgid jagatakse kahte rühma – lühikese ja keskmise tähtjaga. Lühikese tähtjaga alla kuuluvad need, mille puhul on reaalne, et Türgi suudab need täita 2001. aasta lõpuks täielikult või vähemalt olulise osa neist. Keskmise tähtjaga prioriteetide alla kuuluvad need, mille elluviimine võtab rohkem aega kui ühe aasta, ent mille osas peaks võimalusel tööle asuma samuti 2001. aasta jooksul.

Ühinemispartnerluse raames tuuakse välja prioriteetsed valdkonnad, millele Türgi liikmeks saamise ettevalmistamisel peab tähelepanu pöörama. Sellest hoolimata peab Türgi tegelema ka korralistes aruannetes välja toodud probleemidega. Samuti on oluline, et Türgi täidaks õigusaktide ühtlustamise ja *acquis'* ülevõtmise vallas assotsieerumislepingu, tolliliidu ja EÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu otsuste raames võetud kohustusi, näiteks põllumajandustoodete kauplemise korra osas. Tuleb mees pidada, et *acquis'* kaasamisest õigusaktidesse üksi ei piisa, vaid on vaja tagada, et seda ka liiduga samadel alustel kohaldatakse. Kõikides edaspidi nimetatud valdkondades on vaja *acquis'*d usaldusväärselt ja tõhusalt rakendada ja jõustada.

Toetudes komisjoni korralisele aruandele, on Türgile kindlaks määratud järgmised lühikese ja keskmise tähtjaga prioriteetid ja vahe-eesmärgid:

4.1. Lühikese tähtjaga (2001) eesmärgid

Poliitilise dialoogi ja poliitiliste kriteeriumide arendamine

- Vastavalt Helsingi järeldustele toetada poliitilise dialoogiga tõhusalt ÜRO peasekretäri jõupingutusi viia edukalt lõpule Küprose probleemile kõiki osapooli rahuldava lahenduse leidmise protsess, millele viidatakse Helsingi järelduste lõike 9 punktis a.
- Tugevdada õiguslikke ja põhiseaduslikke garantiisid, mis tagaksid Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 10 sätestatud õiguse sõnavabadusele. Pöörata tähelepanu nende inimeste olukorrale, kes on vangistatud, süüdistatuna vägivallele mitte õhutavate arvamuste väljaütlemises.
- Tugevdada õiguslikke ja põhiseaduslikke garantiisid, mis tagaksid õiguse rahumeelselt koguneda ning moodustada ühinguid, ning aidata kaasa kodanikuühiskonna loomisele.
- Tugevdada õigusnorme ja võtta kõik vajalikud meetmed piinamisevastaseks võitluseks ning tagada piinamise tõkestamise Euroopa konventsiooni järgimine.
- Viia kohtueelset kinnipidamist puudutavad õiguslikud menetlused vastavusse Euroopa inimõiguste konventsiooni sätete ning Piinamise tõkestamise komitee soovitusetega.
- Parandada juurdepääsuvõimalusi õiguskaitsele kõigi inimõiguste rikkumiste puhul.
- Tõhustada õiguskaitsetöötajate koolitust inimõiguste küsimustes vastastikkuse koostöö raames teiste riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.
- Parandada kohtute, kaasa arvatud riikliku julgeolekukohtu tööd ja selle tõhusust vastavalt rahvusvahelistele normidele. Parandada eelkõige kohtunike ja prokuröride ettevalmistust Euroopa Liidu õigusaktide vallas, eelkõige inimõiguste osas.
- Säilitada *de facto* moratoorium surmanuhtlusele.

- Tühistada kõik õigussätted, mis keelavad Türgi kodanikel oma emakeele kasutamise televisiooni/raadio ülekannetes.
- Töötada välja igakülgne lähenemine piirkondlike erinevuste vähendamiseks ning eelkõige olukorra parandamiseks kagupiirkonnas, parandades seeläbi kõigi kodanike majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi võimalusi.

Majanduslikud kriteeriumid

- Tagada IMFi ja Maailmapangaga kooskõlastatud inflatsioonitempo aeglustumine ja struktuurireforme puudutava programmi elluviimine, tagades eelkõige kontrolli riiklike kulutuste üle.
- Asuda kiiresti ellu viima rahandussektori reformi püüdega tagada läbipaistvus ja järelevalve.
- Valmistada ette ühinemiseelne rahandusjärelvalve menetlus, mis hõlmab rahandusolukorrast teavitamist vastavalt ELi menetlustele ning ühinemiseelse majandusprogrammi (PEP) esitamist. Nimetatud majandusprogrammi eesmärgiks on valmistada riiki ühinemiseks ette läbi mitmekülgse majandusprogrammi.
- Jätkata põllumajandusreformide.
- Jätkata riiklike üksuste erastamist, arvestades sealjuures sotsiaalsete teguritega.

Siseturg

- Õigused intellektuaalsele ja tööstusomandile: jätkata intellektuaalset omandit käsitlevate õigusaktide vastavusse viimist ning tugevdada piraatlusevastast võitlust.
- Kaupade vaba liikumine: kiirendada Euroopa standardite, sertifitseerimise ja vastavushindamise ning tähistuse vastavusse viimist; alustada olemasolevate turujärelevalve- ja vastavushindamisstruktuuride varustamist tehnikaga ning teha algust vastava väljaõppega; kiirendada tööd konkreetsete sektorite (toiduainete, farmaatsia, kosmeetika, tekstiili) ja uusi ülemaailmseid lähenemispõhimõtteid kajastavate raamõigusaktidega ning luua konkurentsivõimeline administratiivne infrastruktuur; kõrvaldada tehnilised kaubandustõkked.
- Konkurents: kohandada õigusakte, millega kehtestatakse kontroll riigiabi üle, et luua õiguslik alus läbipaistvusele ja korrapärasele riigiabi jälgimisele.
- Riigihange: alustada õigusaktide vastavusse viimist ühenduse *acquis*'ga, muutes eelkõige riigihankesüsteemi läbipaistvamaks ja aruandvamaks.

Maksustamine

- Alustada aktsiisi ja käibemaksu vastavusse viimist, eelkõige määrade, maksust vabastatud ja maksustatavate tehingute ulatuse ja maksustruktuuri osas; tagada, et uued maksustamise meetmed vastaksid ettevõtete maksustamise heale tavale, ning kõrvaldada diskrimineerivad meetmed.

Põllumajandus

- Luua toimiv maakataster, loomade identifitseerimissüsteemid, taimepasside süsteemid ning tagada haldusstruktuuride täiustamine, et oleks võimalik jälgida põllumajandusturgu ja viia ellu keskkonna, struktuuri ja maaelu arendamisega seotud meetmeid.
- Töötada välja asjakohane strateegia veterinaariat ja taimetervist puudutavate õigusaktide vastavusse viimiseks ühenduse õigusaktidega, kus prioriteediks on looma- ja taimehaiguste vastast võitlust puudutavate õigusaktide ühtlustamine ning nende jõustamise tõhustamine, eelkõige laborikatsetuste, inspekteerimise korraldamise ja rajatiste osas.

Kalandus

- Luua haldusstruktuurid kalaressursside kasutamise, turu ja struktuurilise arengu jälgimiseks läbi kalavarude majandamispoliitika, inspekteerimis- ja kontrollimeetmete ning kalalaevade registri paremaks muutmise.

Transport

- Võtta vastu programm transpordialase *acquis*' ülevõtmiseks.
- Alustada mereohutusstandardeid puudutavate õigusaktide vastavusse viimist; rakendada ja jõustada ohutusstandardid.

- Võtta vastu meretranspordialane tegevuskava, mis puudutab klassifikatsiooniühingute järelevalvet ning Türgi lipu all sõitvate laevade registri töö parandamist.
- Alustada veeteede ameti tugevdamist, eelkõige selles osas, mis puudutab lipuriigi kontrolli.

Statistika

- Võtta vastu strateegia statistika, eelkõige demograafilise ja sotsiaalstatistika, piirkondliku statistika, ettevõtlus-, väliskaubandus- ja põllumajandusstatistika arendamiseks.
- Viia äriregister vastavusse ELi standarditega.

Tööhõive ja sotsiaalküsimused

- Võtta vastu strateegia ja üksikasjaline programm tööhõive ja sotsiaalküsimuste *acquis*'ga vastavusse viimiseks.
- Suurendada jõupingutusi lapstööjõu kasutamise lõpetamiseks.
- Tagada soodsad tingimused aktiivseks ja sõltumatuks sotsiaaldialogiks, kindlustades muu hulgas ametiühingute õiguste austamise ning tühistades ametiühingute tegevust piiravad sätted.
- Toetada sotsiaalpartnerite püüdeid suurendada suutlikkust *acquis*' elluviimisel.

Energia

- Seada sisse programm ELi energia *acquis*' ülevõtmiseks.
- Moodustada elektri- ja gaasisektoris sõltumatu reguleeriv asutus; anda nimetatud asutusele volitused ja vahendid talle pandud ülesannete tõhusaks täitmiseks.
- Valmistada ette energia siseturu loomine, eriti elektrit ja gaasi puudutavad direktiivid ning turgude avamine.

Telekommunikatsioon

- Viia ELi *acquis*'ga vastavusse valdkonnad, mis puudutavad litsentseerimist, vastastikust sidumist ja universaalteenuseid; määratleda täpsemalt liberaliseerimisvajadused.
- Suurendada sõltumatu reguleeriva asutuse suutlikkust, st tugevdada selle võimet määrusi ellu viia.

Regionaalpoliitika ja struktuurivahendite koordineerimine

- Valmistada ette NUTS klassifikatsioon kooskõlas ühenduse eeskirjadega.
- Võtta vastu strateegia tõhusa regionaalpoliitika väljatöötamiseks.
- Alustada regionaalpoliitika kriteeriumide sisseviimist Türgi planeerimisprojektidesse.

Kultuuri- ja audiovisuaalpoliitika

- Alustada õigusaktide vastavusse viimist audiovisuaalpoliitika vallas, eelkõige seoses piirideta televisiooni direktiiviga.

Keskkond

- Võtta vastu üksikasjaline direktiivkohane programm *acquis*' ülevõtmiseks.
- Võtta üle keskkonnamõju hindamise direktiiv.
- Töötada välja (direktiivkohane) investeringute rahastamise kava, kus oleks aastate lõikes välja toodud, palju vastavusse viimine maksma läheb, ning näidatud reaalsed riiklike ja erafinantseeringute allikad.

Justiits- ja siseasjad

- Töötada välja teavitus- ja tutvustusprogrammid Euroopa Liidu õigusaktide ja praktikate kohta justiits- ja siseküsimustes.
- Tõhustada võitlust organiseeritud kuritegevuse, narkootikumidega kaubitsemise ja korrupsiooniga ning parandada suutlikkust võitluses rahapesuga.

Toll

- Jätkata vabatsõone puudutavate õigusaktide vastavusse viimist ning tagada uue tolliseadustiku ja selle rakendussätete jõustamine.

Haldus- ja õigussuutlikkuse tugevdamine

- Parandada riigihalduse suutlikkust võtta üle, viia ellu ja kohaldada *acquis*, eelkõige läbi koolituse ning asjakohase ministeeriumidevahelise koordineerimise ning tõhusa piirikontrolli sisseeadmise ebaseadusliku sisserände, inim- ja narkokaubanduse tõkestamiseks.
- Kiirendada riigihalduse moderniseerimist, tugevdades muu hulgas vastavaid haldusüksusi.
- Tugevdada finantskontrolli, parandada tolliameti töö tõhusust ja moderniseerida maksuamet ning suurendada selle suutlikkust pettuste avastamisel; tõhustada veterinaar- ja fütosanitaarkontrolli ka piiridel, restruktureerida ja moderniseerida toiduamet, parandada õigussüsteemi tööd ning edendada kohtunike koolitust ühenduse õiguse ja selle rakendamise vallas.
- Võtta programmijuhtimiseks vastu õigus-, haldus- ja eelarve raamistik (auditi käsiraamat ja kontrolljälg).

4.2. Keskmise tähtajaga

Intensiivistatud poliitiline dialoog ja poliitilised kriteeriumid

- Vastavalt Helsingi järeldustele, poliitilise dialoogi kontekstis ning järgides ÜRO põhikirjas sätestatud vaidluste rahumeelse lahendamisele põhimõtet, teha kõik jõupingutused lahendamaks Helsingi järelduste punktis 4 viidatud piiritülid ja sellega seotud probleemid.
- Tagada kedagi diskrimineerimata kõikidele inimestele, hoolimata nende keelest, rassist, nahavärvist, soost, poliitilistest tõekspidamistest, filosoofilistest vaadetest ja usutunnistusest, kõik inimõigused ja põhivabadused; parandada tingimusi mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse kasutamiseks.
- Vaadata läbi Türgi konstitutsioon ja teised vastavad õigusaktid eesmärgiga tagada Euroopa inimõiguste konventsioonis sätestatud õigused ja vabadused kõigile Türgi kodanikele; tagada õigusreformide elluviimine ja vastavus ELi liikmesriikide praktikaga.
- Tühistada surmanuhtlus, kirjutada alla ja ratifitseerida Euroopa inimõiguste konventsiooni 6. protokoll.
- Ratifitseerida kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt ja selle fakultatiivne protokoll ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt.
- Parandada kinnipidamistingimusi vanglates, et viia need vastavusse ÜRO vangide kohtlemise standard-miinumireeglite ja teiste rahvusvaheliste normidega.
- Korrigeerida riikliku julgeolekunõukogu kui valitsuse nõuandeorgani põhiseaduslikku rolli vastavalt ELi liikmesriikide praktikale.
- Tühistada erakorraline olukord riigi kagupiirkonnas.
- Tagada kultuuriline mitmekesisus ning kultuurilised õigused kõikidele kodanikele hoolimata nende päritolust. Tuleks tühistada kõik õigussätted, kaasa arvatud hariduse vallas, mis takistavad nende õiguste kasutamist.

Majanduslikud kriteeriumid

- Viia lõpule privatiseerimine.
- Viia lõpule reformid põllumajandus- ja rahandussektoris.
- Tagada pensionide ja sotsiaaltagatiste süsteemi järjepidevus.
- Tagada hariduse ja tervishoiu üldise taseme paranemine, pöörates tähelepanu noorele põlvkonnale ja vähearenenud piirkondadele.

Siseturg

- Kaupade vaba liikumine: viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine ELi *acquis*'ga; viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine Euroopa standarditega; viia lõpule olemasolevate sertifitseerimis-, turujärelevalve- ja vastavushindamisstruktuuride tugevdamine.

- Äriühinguõigus: viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine ELi *acquis*'ga.
- Andmekaitse: viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine ELi *acquis*'ga ning rakendada õigusaktid.
- Kapitali vaba liikumine: viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine ELi *acquis*'ga, eemaldades eelkõige välisinvestoritele kehtivad piirangud.
- Konkurents: viia lõpule riigiabi, kaasa arvatud piirkondlikke toetuskavasid puudutavate õigusaktide vastavusse viimine ELi *acquis*'ga ning viia vastavusse monopole ja erioigusi omavaid ettevõtteid puudutavad õigusaktid.
- Riigihange: alustada õigusaktide vastavusse viimist ühenduse *acquis*'ga; tagada õigusaktide tõhus kohaldamine ja jõustamine.

Maksustamine

- Viia lõpule siseriiklike õigusaktide vastavusse viimine ELi *acquis*'ga.

Põllumajandus

- Viia lõpule ettevalmistused põllumajanduse ja maaelu arendamise poliitikat puudutava *acquis*' ülevõtmiseks.
- Moderniseerida toiduainetetööstuse ettevõtted (liha ja piima töötlemise ettevõtted), et need vastaksid ELi hügieeni- ja tervishoiustandarditele ning luua rohkem katse- ja diagnostikaasutusi.

Kalandus

- Viia lõpule suutlikkuse parandamine rakendada ja jõustada ühtset kalanduspoliitikat.
- Jätkata üldiste kvaliteedistandardite täiustamist ja kalatoodete ohutuse suurendamist Türgis.

Transport

- Viia lõpule maanteetransporti (turulepääsu, teedeohutust, ohtlike veoseid puudutavaid eeskirju ja maksustamist), raudteid, õhustransporti (eelkõige ohutust ja lennujuhtimist) ning siseveeteid (veesõidukite tehnilisi eeskirju) puudutavate õigusaktide vastavusse viimine.
- Tagada transporti, eelkõige mereohutust puudutavate õigusaktide tõhus kohaldamine ja jõustamine.
- Valmistada Türgi sõidukipark (eelkõige mere- ja maanteesõidukid) ette, et see vastaks tehnilistele normidele, mis omakorda võimaldab lõplikku integreerumist siseturuga.

Majandus- ja rahandusliit

- Muuta keskpanka puudutavat seadust nii, et see võimaldaks osalemist Euroopa Keskpankade Süsteemi (ESCB) töös.
- Viia lõpule keskpanga muutmine valitsusest sõltumatuks.

Statistika

- Võtta vastu EL-kohased statistilised meetodid ja praktikad, eelkõige need, mis puudutavad SKT hindamist, ühtlustatud tarbijahinnaindeksit, lühiajalisi näitajaid, sotsiaalstatistikat, äriregistrit ja maksebilanssi.
- Jätkata makromajandusstatistika vastavusse viimist statistikat puudutava *acquis*'ga.
- Tagada personali piisav koolitus ning parandada haldussuutlikkust.

Tööhõive ja sotsiaalküsimused

- Kõrvaldada viimased naiste diskrimineerimisvormid ning kõik muud diskrimineerimisvormid, mis on tingitud soost, rassist või etnilisest päritolust, usutunnistusest või maailmavaatest, puudest, vanusest või seksuaalsest orientatsioonist.
- Võtta ELi õigusaktid üle valdkondades nagu tööõigus, naiste ja meeste võrdõiguslikkus, töötervishoid ja -ohutus ning tervishoid, tugevdada nende valdkondadega seotud haldusstruktuure ning neid haldusstruktuure, mida on vaja sotsiaalkindlustuse koordineerimiseks.
- Tagada sotsiaalpoliitika ja tööhõive *acquis*' tõhus kohaldamine ja jõustamine.

- Valmistada ette riiklik tööhõivestrategia, eesmärgiga osaleda läbi tööhõive ühise kontrolli käivitamise Euroopa tööhõivestrategias ning parandada selles kontekstis suutlikkust jälgida tööturгу ja sotsiaalseid muutusi, eelkõige käimasolevaid ja üha kiirenevaid struktuurilisi muutusi.
- Parandada sotsiaalset kaitset, rahastades sotsiaalkindlustussüsteemi reformi, muutes selle rahaliselt jätkusuutlikuks ning suurendades sellega sotsiaalset kindlustunnet.

Energia

- Struktureerida ümber energeetikaettevõtted ning muuta mitmed sektorid avatumaks; tugevdada haldus- ja regulatiivstruktuure.
- Viia lõpule siseriiklike õigusaktide vastavusse viimine ELi energia *acquis*'ga.

Telekommunikatsioonid

- Viia lõpule ühenduse õigusaktide ülevõtmine.
- Töötada välja kõikehõlmav poliitika kogu kommunikatsioonisektorile.

Regionaalpoliitika ja struktuurivahendite koordineerimine

- Töötada välja majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse riiklik poliitika, eesmärgiga vähendada sisemisi erinevusi, kuhu alla kuuluvad mitme aasta eelarve koostamise menetlused, ning luua struktuurid eel- ja järelhindamise kontrollimiseks.

Kultuuri- ja audiovisuaalpoliitika

- Viia lõpule audiovisuaalvaldkonda puudutavate õigusaktide vastavusse viimine ning tugevdada televisiooni/raadio tööd reguleeriva sõltumatu asutuse suutlikkust.

Keskkond

- Kohaldada ja jõustada ELi keskkonna *acquis*' eelkõige läbi raamõigusaktide ja teiste selle sektori õigusaktide väljatöötamise ning institutsioonilise, haldus- ja järelevalvesuutlikkuse parandamise, et tagada keskkonna kaitse.
- Viia ellu *acquis*' pöörates erilist tähelepanu raamõigusaktidele, horisontaalõigusaktidele ning looduskaitset, vee kvaliteeti ja jäätmekäitlust puudutavatele õigusaktidele; viia ellu jäätmekäitlusstrateegia.
- Luua järelevalveõrgustikud ja loamenetlused ning keskkonnainspeksiioonid, kelle ülesandeks on muu hulgas andmete kogumine.
- Integreerida jätkusuutliku arengu põhimõtted nii, et oleks võimalik määratleda ja rakendada kõiki selle sektoriga seotud poliitikaid.
- Kohaldada ja jõustada direktiiv keskkonnamõju hindamise kohta.

Toll

- Viia lõpule vabasoone, kahese kasutusega kaup ja tehnilisi vahendeid, narkootikumide lähteaineid ning võltsitud või piraatkaupu puudutavate õigusaktide vastavusse viimine.

Justiits- ja siseasjad (JSA)

- Töötada välja ühenduse seadust ja JSA *acquis*' rakendamist tutvustavad koolitusprogrammid.
- Arendada ja tugevdada JSA institutsioone, eesmärgiga tagada politsei aruandekohustust.
- Võtta üle ELi andmekaitse *acquis*', et oleks võimalik osaleda Schengeni infosüsteemi ja Europoli töös.
- Alustada viisasüsteemi puudutavate õigusaktide ja praktika vastavusse viimist ELi omadega.
- Võtta vastu ja rakendada migratsiooni (vastuvõttu, uuesti riiki lubamist, väljasaatmist) puudutavat ELi *acquis*'d ja praktikad, et hoida ära ebaseaduslikku sisserännet.
- Jätkata piirikontrolli tugevdamist ning valmistada ette Schengeni konventsiooni täielikku rakendamist.

- Tühistada 1951. aasta Genfi konventsiooni geograafiat käsitlev reservatsioon varjupaiga vallas ning luua tingimused pagulaste majutamiseks ning sotsiaalse toe andmiseks.
- Võtta üle ja rakendada korrupsiooni, narkootikumide, organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu vastast võitlust ning õiguslast koostööd kriminaal- ja tsiviilasjades puudutav ELi *acquis*; tihendada nimetatud valdkondades rahvusvahelist koostööd.

Haldus- ja õigussuutlikkuse tugevdamine

- Viia lõpule riiklike haldusorganite moderniseerimise reform, et tagada ühenduse poliitika teostamise tõhus juhtimine, mis hõlmab piirikontrolli tugevdamist ning Schengeni konventsiooni täielikku rakendamist.
- Töötada lõplikult välja sise- ja välisfinantskontrolli õigusraamistik; viia lõpule valitsuse juures oleva keskkorralduse loomine, mille eesmärgiks on siseaudit/kontrolli puudutavate ülesannete ühtlustamine; viia raha kasutatavates asutustes lõpule siseaudit/kontrollüksuste loomine; teha lõpp riiklike sisekontrollide/auditorite "talituslikule sõltumatusel" nii kesksel kui deentraliseeritud tasandil ning *ex-ante* finantskontrollile; anda välja auditi käsiraamat ning töötada välja kontrollijalg ELi fondide kontrollimiseks.
- Viia lõpule territoriaalreform ning töötada välja piirkondliku ja munitsipaaljuhtimise kontseptsioon.
- Luua regionaalsetel tasandil toimivad struktuurid ning tugevdada olemasolevaid regionaalarenguga tegelevaid haldusstruktuure.

5. PLANEERIMINE

Aastatel 1996 kuni 1999 sai Türgi 376 miljonit eurot tagastamatut abi, mis teeb aasta keskmiseks veidi üle 90 miljoni euro. Alates 2000. aastast eraldatakse Türgile igal aastal lisaks kahes Euroopa strateegiat/ühinemiseelset strateegiat puudutava määruse raamistikus ette nähtud fondidele 15 % MEDA kahepoolsetest assigneerinutest. Esimeses määruses, mis võeti vastu aprillis 2000, nähakse ette 5 miljoni euro eraldamist aastas kolme aasta jooksul EL-Türgi tolliliidu tugevdamiseks võetavate meetmete rakendamiseks. Teine määrus puudutab majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamiseks võetavate meetmete rakendamist Türgis ning selles nähakse ette 45 miljoni euro eraldamist aastas kolme aasta jooksul.

Kõik need fondid on orienteeritud ühinemiseelsele ajale. 2000. aastal toimub jaotamine järgmiselt:

- 50 % assigneerinutest läheb struktuuri ja sektori reformidele, mille eesmärgiks on Türgi õigusaktide ja praktikate ühtlustamine ELi *acquis* ga. Reforme toetatakse läbi struktuuriliste reguleerimisorganite; eesmärgiks on aidata Türgil läbi viia suuri struktuurilisi reforme kooskõlas "*acquis communautaire*" ga ja tihedas koostöös IMFi ja Maailmapangaga.
- 50 % assigneerinutest läheb teiste meetmete rahastamiseks, mille eesmärgiks on Türgi integreerimine ELiga: aidata Türgi valitsusel ja institutsioonidel arendada suutlikkust ühenduse *acquis* rakendamisel (läbi institutsioonide loomise); aidata Türgil mobiliseerida investeeinguid, mida on vaja tööstuse ja infrastruktuuri vastavusse viimiseks ühenduse standarditega (läbi investeeingute toetuse ja regionaalarengu/maaeluarengu). Selle assigneerinutega saab Türgi rahastada ka osa oma osalustest ühenduse programmides ja organites, kaasa arvatud uuringute ja tehnikaarengu viiendas raamprogrammis (EÜ T 26, 1.2.1999, lk 1) ning hariduse ja VKE valdkondades.

5.1. Rahvusvaheliste finantseerimisasutuste roll

Ühinemispartnerlus annab Türgi ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste vahelisele koostööle uue impulsi ja eesmärgi. Ühinemispartnerluse raames eraldatud ressursid on algkapitaliks ja katalüsaatoriks arengu rahastamisele rahvusvahelistest finantsinstitutsioonidest. Seda protsessi toetab komisjon koos liikmesriikide, EIP ja rahvusvaheliste finantsinstitutsioonidega, eelkõige Maailmapangaga, eesmärgiga hõlbustada ühinemiseelsete prioriteetidega seotud projektide kaasfinantseerimist. Samal ajal on oluline, et tihed koostöö leiaks aset teiste finantseerijate (liikmesriikide, mitte-liikmesriikide) programmide raames.

6. TINGIMUSLIKKUS

Ühenduse abi projektide rahastamisel läbi Türgi ühinemiseelsete rahastamisvahendite sõltub Türgi assotsieerumislepingu, tolliliidu ja EÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu vastavate otsustega, näiteks põllumajandustoodete kaubandusrežiimi puudutavate otsustega pandud kohustuste täitmisest. Türgi peab astuma samme Kopenhaageni kriteeriumide ning ühinemispartnerluse konkreetsete prioriteetide täitmiseks 2001. aastal. Üldtingimuste täitmata jätmine võib viia raammääruse artikli 4 kohase nõukogu otsuseni finantsabi peatamise kohta.

7. JÄRELEVALVE

Ühinemispartnerluse rakendamist jälgitakse assotsieerumislepingu raames. Nagu Euroopa Ülemkogu Helsingis toonitas, on Türgile väga oluline, et assotsieerumislepingu institutsioonid oleksid jätkuvalt raamistikuks, milles saab samas korras *acquis* ülevõtmist jälgida, hoolimata sellest, kas läbirääkimisi on alustatud või mitte.

Ühinemispartnerluse vastavaid osi arutatakse asjaomastes allkomiteedes. Assotsiatsiooninõukogus arutatakse samas korras üldist arengut, tehtud edusamme ja probleeme prioriteetide ja vahe-eesmärkide saavutamisel ning konkreetseid probleeme, mida allkomiteed on sinna arutamiseks suunanud.

MEDA korralduskomitee tagab eelkõige, et kolme rahastamisvahendi (MEDA; Euroopa strateegia kohaste kahe finantseeskirja) kohased rahastamisotsused oleksid kooskõlas nii üksteise kui ka ühinemispartnerlusega.

Komisjon valmistab ette uut ühtset määrust uue eelarverea "Türgi ühinemiselne strateegia" (esialgne eelarveprojekt 2001) rakendamiseks. Pärast nimetatud määruse vastuvõtmist jälgib Phare korralduskomitee, et oleks tagatud vastavus ühinemispartnerlusega.
